

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κοινωνιολογικές και Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Εργασίας

Αθήνα, 8-9 Μαΐου 2026

Εισαγωγή || Ο Στόχος του Συνεδρίου

Η εργασία ως κοινωνικό, πολιτισμικό και υποκειμενικό φαινόμενο βρίσκεται στο επίκεντρο της επιστημονικής διερεύνησης πολλών κλάδων. Στο πλαίσιο των κοινωνιολογικών και ανθρωπολογικών προσεγγίσεων, το συνέδριο φιλοδοξεί να αναδείξει τις μεταβαλλόμενες μορφές και σημασίες της εργασίας στις σύγχρονες κοινωνίες, να αποτυπώσει τις μεταμορφώσεις της έννοιας της εργασίας στον ύστερο καπιταλισμό και να δώσει χώρο στην ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η εργασία συγκροτεί σχέσεις ταυτότητας, εξουσίας και πολιτισμού.

Θεωρητικό Πλαίσιο || Συνεισφορές της Ανθρωπολογίας και της Κοινωνιολογίας

Η έννοια της εργασίας υπήρξε διαχρονικά σημείο τομής στις κοινωνικές επιστήμες. Η ανθρωπολογία και η κοινωνιολογία της εργασίας αναδεικνύουν πτυχές που υπερβαίνουν τον κυρίαρχο λόγο του οικονομισμού και αναδεικνύουν την εργασία ως πεδίο πολιτισμικής πρακτικής, υποκειμενικής εμπειρίας και κοινωνικής οργάνωσης.

Κλασικοί θεωρητικοί όπως ο Marcel Mauss, μέσα από την έννοια του «Δώρου», έδειξαν ότι οι οικονομικές σχέσεις είναι ενσωματωμένες σε κοινωνικά και ηθικά πλαίσια, με την ανταλλαγή να αποκτά διαστάσεις τιμής, υποχρέωσης και συμβολικής κυριαρχίας. Επομένως, η εργασία, ως συγκροτητικό στοιχείο των οικονομικών σχέσεων, δεν μπορεί να κατανοηθεί ανεξάρτητα από τα συστήματα αξιών και τα πολιτισμικά πρότυπα που τη διαμορφώνουν. Ο Karl Polanyi, από την πλευρά του, υποστήριξε ότι η εργασία δεν είναι απλώς εμπόρευμα, αλλά κοινωνικά ενθυλακομένη στην ηθική οικονομία. Ο Μεγάλος Μετασχηματισμός που περιγράφει φανερώνει πώς η απόσπαση της εργασίας από το κοινωνικό της πλαίσιο αποτέλεσε θεμέλιο του καπιταλισμού, με επιπτώσεις στην κοινωνική συνοχή και στην ασφάλεια. Ο Bronislaw Malinowski μελέτησε την εργασία ως διαδικασία μέσα στην οποία η κοινωνία αναπαράγει τον εαυτό της. Η εργασία αποτελεί

όχι μόνο εργαλείο επιβίωσης αλλά και ένα σύστημα συμβολικών σχέσεων που εδράζονται σε τελετουργίες, ανταλλαγές και ιεραρχίες.

Πιο σύγχρονοι θεωρητικοί όπως ο Pierre Bourdieu προσέφεραν ένα αναλυτικό σχήμα για την κατανόηση της εργασίας μέσω των εννοιών του habitus, του κεφαλαίου (οικονομικού, πολιτισμικού, κοινωνικού) και του πεδίου. Η δε τραυματική διάσταση της εργασίας (και της απώλειάς της), έχει αποτελέσει αντικείμενο κριτικού στοχασμού στην κοινωνιολογία της εργασίας, όπως για παράδειγμα στο εμβληματικό έργο των Richard Sennett και Jonathan Cobb.

Η εργασία έχει προσεγγισθεί και ως πεδίο αγώνα για νομιμοποίηση, αναγνώριση και κοινωνική αναπαραγωγή, με τη θέση του υποκειμένου να εξαρτάται από το συμβολικό του κεφάλαιο. Από την άλλη, ο Michel Foucault, με την ανάλυσή του για τις βιοπολιτικές και τις τεχνολογίες του εαυτού, μας καλεί να δούμε την εργασία ως μηχανισμό πειθάρχησης αλλά και ως εργαλείο συγκρότησης υποκειμενικότητας. Η εργασία στην εποχή της νεωτερικότητας δεν είναι απλώς παραγωγή, αλλά και τρόπος με τον οποίο τα άτομα αυτοκατασκευάζονται μέσα από κανονιστικά πλαίσια και μηχανισμούς εξουσίας. Η σύγχρονη κοινωνική θεωρία επισημαίνει, επίσης, τη σημασία της συναισθηματικής και συμβολικής διάστασης της εργασίας, όπως φαίνεται στο έργο της Arlie Hochschild για τη «συναισθηματική εργασία», καθώς και τις πολιτικές της φροντίδας και του σώματος που εξετάζουν φεμινιστικές θεωρήσεις. Η εργασία είναι ταυτόχρονα υλική παραγωγή και αναπαραγωγή πολιτισμικών ταυτοτήτων, σχέσεων εξουσίας και κοινωνικής αναγνώρισης. Ο διττός χαρακτήρας της ως πηγής ικανοποίησης και εξάσκησης της ανθρώπινης ανάγκης για δημιουργικότητα, αλλά και ως πηγής αλλοτρίωσης και αφόρητων απογοητεύσεων, έχει απασχολήσει συστηματικά τις κοινωνικές επιστήμες. Συναφώς, ο Richard Sennett έχει αναδείξει τη σημασία της μαστοριάς στον σύγχρονο καπιταλισμό και την ανθεκτικότητά της.

Ιστορικά, η κοινωνιολογία της εργασίας διερεύνησε διαφορετικές διαστάσεις της οργάνωσης των οργανισμών συμπεριλαμβανομένων των δομών στις οποίες λαμβάνει χώρα η εργασία και των διαδικασιών εκμετάλλευσης του εργατικού δυναμικού. Ο κλάδος έστρεψε από νωρίς την κριτική του ματιά στη λεγόμενη επιστημονική οργάνωση της εργασίας, την οποία ανέπτυξε ο Frederick Winslow Taylor. Ταυτόχρονα, αμφισβήτησε την οργάνωση των κοινωνικών σχέσεων παραγωγής, εστιάζοντας στη μισθωτή απασχόληση, τόσο ως συμβατική μορφή ανταλλαγής μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών, όσο και ως χώρο για τη διαμόρφωση συγκρούσεων και διαπραγματεύσεων. Ιδιαίτερα από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1970, ενδιαφέρθηκε επίσης για ζητήματα απασχόλησης, ανεργίας, επισφάλειας και υποαπασχόλησης, σε ένα πλαίσιο που χαρακτηρίστηκε από την εμφάνιση σημαντικών μετασχηματισμών στο καθεστώς απασχόλησης και στις χρήσεις του εργατικού δυναμικού, είτε μισθωτού, είτε ανεξάρτητου, είτε άτυπου (εθελοντική εργασία, αναπαραγωγική ή οικιακή εργασία κ.λπ.).

Η θεωρητική αυτή πολυφωνία αποτυπώνει την εργασία ως διακύβευμα κοινωνικού, πολιτικού και ηθικού χαρακτήρα. Το συνέδριο επιδιώκει να την προσεγγίσει υπό το φως των επεξεργασιών της κοινωνικής επιστήμης, μέσα από τον πολυδιάστατο και διαθεματικό της χαρακτήρα. Σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα πρόσκληση φιλοδοξεί να συγκεντρώσει έρευνες, μελέτες και αναλύσεις που εστιάζουν στα παρακάτω αντικείμενα:

1. Οργάνωση, Περιεχόμενο και Συνθήκες Εργασίας

- Νέα πρότυπα εργασιακής διαδικασίας (νέο-τεϋλορισμός, μέτα-τεϋλορισμός).
- Νέες μορφές κινητοποίησης του προσωπικού μέσω στράτευσης της υποκειμενικότητας, όπως συμμετοχικό μάνατζμεντ, το υποκείμενο ως επιχειρηματίας του εαυτού του, οριζόντια και κάθετη διάχυση αρμοδιοτήτων και ευθυνών, αποδυνάμωση τυπικών ιεραρχιών.

2. Παγκόσμιος Καταμερισμός της Εργασίας

- Ανάπτυξη της παγκόσμιας αλυσίδας της αξίας και οργάνωση της εργασίας σε συγκεκριμένες επαγγελματικές ομάδες. Μισθολογικά χάσματα και ασυμμετρίες.
- Μεταναστευτικές ροές και εργασία.
- Εργασία και πράσινη μετάβαση: κλιματική αλλαγή και τοπική, εθνική, παγκόσμια αγορά εργασίας.

3. Ψηφιοποίηση της Εργασίας

- Ψηφιακή τεχνολογία και ψηφιοποίηση της εργασίας σε σχέση με το περιεχόμενο, τα χαρακτηριστικά της εργασίας (γνώση, αυτονομία, έλεγχος, εκπροσώπηση) και τις αναδυόμενες δεξιότητες.
- Τηλεργασία, πλατφόρμες, εργασία με αλγόριθμους. Επιπτώσεις των ψηφιακών πλατφορμών στην εργασία, στα επαγγέλματα, στη συγκρότηση του εργασιακού εαυτού.
- Εργασία και Τεχνητή Νοημοσύνη.

4. Πολιτισμικές και Ιστορικές Διαφοροποιήσεις της Εργασίας

- Το βίωμα της εργασίας σε διαφορετικές κοινωνίες και ιστορικές περιόδους.
- Πολιτισμικές και συμβολικές μορφές της εργασίας πέραν του οικονομισμού.
- Αποβιομηχάνιση και επιπτώσεις στη ζωή των κοινωνιών του ύστερου καπιταλισμού.

5. Κριτική στην Οικονομία της Αγοράς || Επισφαλής Εργασία και Ανεργία

- Ανάδειξη των μηχανισμών επισφαλαιοποίησης της εργασιακής συνθήκης. Το πρόβλημα των εργαζόμενων φτωχών.
- Αναγκαστική επισφάλεια και στρατηγικές των εργαζομένων. Ανάδειξη παλαιών και νέων μορφών εκμετάλλευσης της εργασίας. Νέες μορφές αντίθεσης κεφαλαίου και εργασίας.
- Επαγγελματική εξουθένωση, εργασιακό στρες, ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι.
- Η κριτική στην ακραία εμπορευματοποίηση και χρηματιστικοποίηση από τη σκοπιά της ηθικής οικονομίας.
- Κοινωνιολογικές όψεις της δομής απασχόλησης και της αγοράς εργασίας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Ανισότητες, κοινωνική διαστρωμάτωση, ταξικές θεωρίες και ταξικές αναλύσεις.

6. Εργασία και Υποκειμενικότητα: Έμφυλες, Φυλετικές και Ταξικές Διαστάσεις

- Πώς κατασκευάζονται οι ιεραρχίες των επαγγέλμάτων με βάση το φύλο, την φυλή και την κοινωνική τάξη;
- Σεξισμός, ταξισμός (classism), ρατσισμός στην εργασία: Κοινωνικές ανισότητες και διακρίσεις με βάση το φύλο, την φυλή, την τάξη, τη γενιά. Δομές πατριαρχίας και καπιταλισμός. Εργατικές ταυτότητες.
- Μορφές παρενόχλησης και βίας στην εργασία: σεξουαλική παρενόχληση, ηθική παρενόχληση (mobbing), ρατσιστική συμπεριφορά.
- Η επαγγελματοποίηση του συναισθήματος. Εργασία και συναισθηματικός καπιταλισμός.
- Σώμα και Εργασία.

7. Δημόσιες Πολιτικές και Μεταρρυθμίσεις στο Πεδίο της Εργασίας και των Εργασιακών Σχέσεων

- Μεταρρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις: απορρύθμιση και ευελικοποίηση από τη δεκαετία της κρίσης, μέχρι σήμερα.
- Ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις: προς μία ριζική εξατομίκευση του ρίσκου;
- Πολιτικές για την κοινωνική προστασία των εργαζομένων στην εποχή της ρευστότητας.

8. Μετασχηματισμοί της Εργασίας, Επαγγέλματα, Κατάρτιση, Δεξιότητες

- Αλλαγές στα επαγγέλματα, την οργάνωση της εργασίας και την απασχόληση: από τα επαγγέλματα στις δεξιότητες;
- Ο λόγος περί ευθυγράμμισης εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.
- Επαγγελματικά περιγράμματα, συλλογικές ρυθμίσεις, δικαιώματα: ασύμπτωτες τροχιές προς την εξατομίκευση;
- Η κοινωνική κατασκευή των δεξιοτήτων μέσα από ταξινομήσεις της ειδίκευσης, εξειδίκευσης και από-ειδίκευσης.
- Νέες μορφές σταδιοδρομίας και επαγγελματικής ανάπτυξης: η σημασία των ήπιων δεξιοτήτων.

9. Εργασία και Συνδικαλιστική/ Συλλογική Δράση

- Παραδοσιακές/ σύγχρονες μορφές συνδικαλιστικής εκπροσώπησης και δράσης.
- Ψηφιακές μορφές κινητοποίησης απασχολούμενων και ανέργων.
- Εργατικές συλλογικότητες εκτός της επίσημης δομής του συνδικαλιστικού κινήματος.
- Εργατικά συνδικάτα, κοινότητες και κοινωνικά κινήματα

Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί 8-9 Μαΐου 2026 στην Αθήνα. Ως καταληκτική ημερομηνία για την κατάθεση προτάσεων των ενδιαφερομένων ορίζεται η 31η Ιανουαρίου 2026. Η διοργάνωση του συνεδρίου βρίσκεται υπό την αιγίδα των Τμημάτων Κοινωνικής

Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ (ΙΝΕ ΓΣΕΕ), του Ινστιτούτου Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ) και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).

Για τις ανάγκες του συνεδρίου θα αξιοποιηθούν αίθουσες από το ΕΚΠΑ, το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ.

Υποβολή Περιλήψεων

Όσες και όσοι προτίθενται να συμμετάσχουν με εισήγηση στο Συνέδριο καλούνται να υποβάλουν περίληψη των προτάσεών τους στην ιστοσελίδα <https://labour-conf26.soc.uoc.gr/#Reg>. Στην πρότασή τους θα αναγράφεται ο τίτλος της εισήγησης και η θεματική ενότητα στην οποία αυτή εντάσσεται. Η έκταση των περιλήψεων πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 250-300 λέξεων.

Απάντηση για την αποδοχή ή μη των προτάσεων θα αποσταλεί στους/τις ενδιαφερόμενους/ες από την Επιστημονική Επιτροπή μέχρι 31 Μαρτίου 2026

Η επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου διατηρεί το δικαίωμα να μην αποδεχθεί προτάσεις εισηγήσεων ή να τις εντάξει σε διαφορετική θεματική ενότητα εφόσον αυτό υπαγορεύεται από τη συνοχή της τελικής θεματολογίας του συνεδρίου.

Υποβολή έως: 31 Ιανουαρίου 2026

Έκταση: Έως 300 λέξεις

Υποβολή στην ιστοσελίδα: <https://labour-conf26.soc.uoc.gr/#Reg>

Γλώσσες Συνεδρίου: Ελληνικά και Αγγλικά

Απάντηση αποδοχής: 31 Μαρτίου 2026

Επιστημονική Επιτροπή

Γούλας Χρήστος, PhD, Γενικός Διευθυντής ΙΝΕ ΓΣΕΕ

Καρακιουλάφη Χριστίνα, Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κόφτη Δήμητρα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Λιντζέρης Πάρης, Εκτελεστικός Διευθυντής ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Μπιθυμήτρης Γιώργος, Κύριος Ερευνητής, Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών ΕΚΚΕ

Πετράκη Γεωργία, Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σπυριδάκης Μάνος, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, ΕΚΠΑ

Τσιώλης Γιώργος, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Οργανωτική Επιτροπή

Απανωμεριτάκη Άλκηστη, Υπ. Δρ., Τμήμα Κοινωνιολογίας, ΕΚΠΑ

Γεωργιτσόπουλος Κυριάκος, Δρ. Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Θεοδωρή Ελένη, Επιστημονική Συνεργάτιδα ΙΝΕ ΓΣΕΕ, Υπ. Δρ., Τμήμα

Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κολαΐτη Δήμητρα, Υπ. Δρ. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κόκκινου Χαρά, Υπ. Δρ. Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κορκοντζέλου Χριστίνα, Υπ. Δρ. Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο

Πανεπιστήμιο

Κούτρος Θεόδωρος, Υπ. Δρ. Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

- Για περισσότερες πληροφορίες συνδεθείτε με την ιστοσελίδα του συνεδρίου στον σύνδεσμο <https://labour-conf26.soc.uoc.gr/>